

דברי חיזוק

להערות: 0527663367

ניתן להשיג: rabiisraelmoshe@gmail.com

וישמע יתרו

מה שמועה שמע ובא? שמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק. מה המיוחד בדברים האלו? ומה השייכות למלחמת עמלק?

ושמעתי מהגאון הצדיק ר' ראובן קרלנשטיין זצוק"ל הוא שמע שיש מציאות כזו שיהיה קריעת ים סוף ואעפ"כ ויבוא עמלק, איך יתכן כזה דבר הוא לא הבין איך עמלק לא פחד? ומזה הבין שאם שומעים ולא באים מיד, מתקררים ושוכחים הכל, וזה גרם לו לבוא מיד ולהתגיר.

הרבה פעמים אנשים זוכים לראות בחוש נסים גלויים, גם עכשיו במלחמה ראו בחוש נסים גלויים, ראו איך שהם חושבים פעם ופעמיים אם להכנס ליישוב שהיה שומר שבת, וכמה אנשים הפחידו אותם ובאו אליהם עם מקלות בלבד, ומיד הם ברחו, ולא מובן בכלל למה הם ברחו הם היו הרבה, ורק כמה בודדים הפחידו אותם. אלא פשוט מאוד, הכל יד השם, והשם הכנים להם לא להתקרב למקום הזה, כאן שומרים שבת, השבת מקור הברכה, אדם צריך לחזק את עצמו כל יום ולא לשכוח את מה שראה, וזה המצוה לזכור את מעמד הר סיני, וכל יום להתעורר מחדש, וזה מה שגרם ליתרו לבוא.

ברוך השם אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה ואשר הציל את העם מתחת יד מצרים

יש לדייק את הלשון אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה ואת העם הציל מתחת יד מצרים.

והנה משה רבינו השם הציל אותו וגם את אהרון, בשעה שהם באו לפרעה והרגישו הצלה מיוחדת, ולכן מדגישה התורה אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה שפרעה הרי רצה להרגם, היה להם הצלה מיוחדת ואת זה יתרו שמע, את ההשגחה פרטית איך שהם היו ליד פרעה, ופרעה רצה להרוג את משה וצווארו נהפך לשיש, ואת כל נם ההצלה שלו. ואת העם הציל מתחת יד מצרים, היינו מהשעבוד שהיו במצרים, משה רבינו הרי לא היה בשעבוד מצרים לכן לא כתוב עליו שהשם הציל אותו מתחת יד מצרים.

אפשר לפרש מיד מצרים, מהטומאה של מצרים, מהדעות הכוזבות של מצרים ואת העם הציל מתחת יד מצרים מהשעבוד שהיו במצרים. שבאים להודות צריך להדגיש על מה בדיוק באים להודות, ולכן דייק בדיוק מה נם ההצלה של משה ולמה של פרעה.

עתה ידעתי כי גדול השם מכל האלוהים כי בדבר אשר זדו אליהם

מה שגרם ליתרו להבין שהשם גדול מכל האלוהים, יתרו בדק את כל הע"ז שיש והבין שהשם הוא גדול מכולם, ממה הבין? – **כי בדבר אשר זדו עליהם!** היינו ראה שיש כאן ענין של מידה כנגד מידה, שהם הטביעו את הילדים במים ונענשו במים שמטבעו במים, וזה גרם לו להבין שכאן אי"ז ענין של עונש סתם אלא יש כאן ענין של לגרום לאדם להתעורר ולחזור בתשובה כשידע על מה קיבל את עונשו וידע לתקן.

ועתה תחזה מכל העם אנשי חיל

רש"י אומר איך תחזה? ברוח"ק שלך! היינו ברוח"ק אפשר לראות ברור ולדעת מי אנשי חיל ומי יראי אלוקים ומי אנשי אמת.

היה פעם מעשה אצל מרן הגר"ר יוסף גרשנוביץ זצוק"ל שהגיע אליו אנשים, ואמרו לו שהם רוצים לפתוח חידר ודיברו כמה זה חשוב כאן בשכונה שיהיה חידר, ורצו שיעזור להם לפתוח את החידר, וכל הזמן הרב גרשנוביץ זצוק"ל הקשיב להם, ולפתע פתאום הרים את קולו ואמר להם בזעקה אתם שקרנים אין לכם שום ענין כאן לפתוח חידר לשם שמים, אתם פשוט מקנאים בחידר שיש כאן, באנשים שהם עושים הכל לש"ש, ואתם מקנאים בהצלחתם ולכן אתם רוצים לפתוח חידר. האנשים הלכו בבושת פנים, אח"כ הם באו לבקש סליחה ואמרו שאכן כן, זו היתה המטרה שלהם, אך מהיכן הרב גרשנוביץ ידע מזה? אלא שראה את כל זה ברוח"ק.

[אני זוכר פעם שאחד הגיע למו"ז מרן הגר"ג אדלשטיין זצוק"ל ומו"ז אמר לו תכבד את אשתך, אני זוכר שכשהוא הלך אמרתי למו"ז שיש לו רוח"ק אמר לי איך אתה יודע? אמרתי לו איך אתם יודעים שהוא צריך לכבד את אשתו, בטח יש לכם רוח"ק, אמר לי לא צריך לזה רוח"ק זה רואים רואים].

צריך לדעת שרוח"ק רק מי שיש לו יודע שיש לו ומרגיש בברור ויכול להגיד בברור דברים שיקראו, אצל מרן הקה"י זצוק"ל היו רואים בחוש שיש לו רוח"ק, איך שהיה אומר דברים בלי שאף אחד אמר לו, יש גם מושג נצנצה בו רוח"ק, כתוב אצל יוסף שהאחים אמרו כולנו

בני איש אחד נחנו רש"י מסביר נצנצה בו רוח"ק, היינו שאפי' הוא לא ידע מה שאמר אך השם שם לו בפה כך לומר, אך רוח"ק באמת זה שיודע בברור מה קורה.

אצל מרן הגר"י אדלשטיין זצוק"ל היו רואים רוח"ק, שעל אותה שאלה, לאחד היה אומר שהתיקון שלו זה כך, ולאחד היה אומר אחרת.

למשל על בעיות בילדים, לאחד היה אומר שיתן שדכנות, והתברר שאכן באמת הוא לא נתן, אפי' שהוא רצה לתת אך למעשה בסוף לא נתן, אפי' שהסיבה שלא נתן כי השדכן לא רצה לקבל, כי היה מהמשפחה, אך למעשה לא נתן, יתכן שזה היה גם בתור סגולה, כי הרי אם לא רוצים לקבל מה החיוב, אך למעשה לא נתנו ולכן צריך לדעת מאוד להקפיד בזה. היה אחד שהיה אומר לו שיש עליך קפידא ממישהו, והתברר שאכן היה אחד שהיה לו איתו איזה כעס והיה צריך להסיר את הקפידא וכשהסיר מיד נפקד.

פרשת יתרו נקראת על שם שיתרו יתר פרשה איזה פרשה יתר? את הפרשה של ואתה תחזה, שמעתי מאחייני הרה"ג ראובן כהן שליט"א שאל למה אומרים דוקא את הפרשה הזו, והרי אמר גם את נבול תבול, שאמר למה אתה עומד וכו' וכל העם ניצב עליך מהבוקר את הערב?

אלא אמר בשם הדרשנים לא חכמה להגיד ביקורת, אנשים יודעים הרבה פעמים להגיד לשני למה אתה עושה ככה, אך לא יודעים להגיד מה כן לעשות, החכמה היא להגיד לכן אדם מה כן לעשות, ואת הפרשה הזו יתרו יתר וזה לימוד גדול בשבילנו.

צריך לדעת מכל מלמדי השכלתי אדם צריך ויכול מכל אחד ללמוד, מי שחכם יודע לקחת

כתוב לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו וישמענו אותה ונעשה, ואם היתה בשמים היינו צריכים לעלות לשמים, הפשט שהשם יודע שאנחנו לא יכולים לעלות לשמים, ולכן לא נתן לנו את התורה בשמים.

גדול המצווה ועושה יותר ממי שאינו מצווה ועושה, והטעם כתבו בתוס' שיש לו יותר יצר וצריך להתגבר עליו, וצ"ע להמנחת חינוך שכותב שאף למ"ד שסומא פטור מהמצוות הוא פטור רק מדאורייתא אך מדרבנן הוא חייב, וצ"ע א"כ מה אמר רב יוסף שאחרי ששמע שגדול המצווה ועושה, אדרבה מי שיגיד לי שסומא חייב במצוות אני יעשה יו"ט לרבנן, הרי גם אם פטור מדאורייתא הרי הוא מחויב מדרבנן וא"כ יש לו גם את המעלה של גדול המצווה ועושה, ואולי יש יצר הרע פחות לא לקיים דרבנן מאשר לא לקיים דאורייתא, שהיצר יותר מרויח אם לא מקיים דאורייתא ממה שלא מקיים דרבנן וצ"ע.

וגם כל העם הזה יבוא על מקומו בשלום

הנפטר מחבירו אומר לו לך לשלום אך ממת אומרים לך בשלום, וכאן אמר להם כל העם הזה **יבוא על מקומו בשלום?** אומר הח"ח זצוק"ל שמי שחייב לחבירו כסף בעולם הזה, לא יכול לבוא בשלום לקברו אלא צריך לחזור לעולם הזה כדי להחזיר מה שהיה חייב, והתורה אומרת שאם ידונו אותו ויתן מה שחייב לא יצרך שוב לחזור לבוא לעולם בגלגול ויוכל לבוא בשלום לקברו.

השבוע הלך לעולמו ידידנו הרב יוסף מרדכי רייצר זצ"ל שהיה מרבה לבקרנו והיה מדבר בחוש הומור מיוחד והיה מקרין שמחה, וגם היה מדבר עם אאמו"ר שליט"א כל מיני ווארטים,

וללמוד מהשני. אין אחד שאין לו מעלה, צריך לדעת את זה, יש אנשים שלא יודעים שיש להם מעלות בכלל והם נשברים, צריך לדעת שכל אחד יש לו את האופי שלו ואת התכונות שלו, וצריך לעבוד את השם עם הכוחות שלו, ולא צריך לחקות אחרים.

ויש הרבה שרואים את החברים שלהם שהם מצליחים בדברים מסוימים, ואכפת להם שהם לא מצליחים כמוהם. אך הם צריכים לדעת שיש גם דברים שהם מצליחים מה שהחברים שלהם לא מצליחים, ולכן אין להשבר.

ובכלל בן אדם לא צריך להסתכל על החברה יותר מדאי, וצריך גם להרגיש למה יותר מתחבר, יש אחד שמתחבר יותר לעיון, יש אחד יותר לבקיאיות, העיקר שאדם ירגיש סיפוק ושמחה עם מה שלומדף וכשיש סיפוק רוצה עוד להמשיך. אך אם באמת לומדים יותר מדי לאט ומתביישים להפוך את הדף, כי לא נעים מהחברים זה גרוע מאוד.

סבא מרן הגרי"ג אדלשטיין זצוק"ל היה אומר שהלימוד האיטי מעקם את השכל, הכוונה מי שבשיטה מחליט 'אני לא הופך את הדף רק אחרי חודש', זה נורא ואיום כי מחליט להמציא סברות לא משנה מה, העיקר לא להפוך את הדף.

אם את הדבר הזה תעשה וציוך אלוקים ויכלת עמוד וגם כל העם הזה יבוא על מקומו בשלום צריך לדעת אם השם מצווה סימן שאפשר, ויש כוחות לעשות מה שמצווה. ואאמו"ר שליט"א הגרי"ד לוי שליט"א אמר שהצווי נותן כוחות, השם שמצווה אותך, נותן לך כוח לעשות את מה שמצווה, צריך לדעת אם ציוה סימן שאפשר.

וגם היה מביא את מה שהיה כותב בדברי יסורים, הרב יוסף רייצר לא השאיר אחריו זש"ק תורה, היה לו אהבה לתורה, היה שופע שמחה ומצוה ללמוד משניות לע"נ הרב יוסף מרדכי ומדבר בחוש הומור מיוחד למרות שהיה בעל בן הרב אברהם יהודה לייב זצ"ל

נתבשרנו כעת על פטירתו של הגאון הגדול ר' ברוך ויסבקר ראש בית מתתיהו זצ"ל

לא נוכל להעריך את גודל האבידה, ת"ח שמת כתוב מי יתן לנו תמורותו, היינו אפי' שיש עוד ת"ח אך תמורתו מי יתן לנו, המיוחדיות שהיתה לו, אין את ההארת פנים שלו, החביבות הרזוגע שהיה משרה פביבו.

מרן החז"א כותב, שבסביבת בעל תורה אמיתי השפעתו ניכרת, ומו"ז מרן ר' גרשון אדלשטיין זצוק"ל היה מדגיש שהחזו"א לא כותב 'גאון' אלא בעל תורה אמיתי, מי שהוא בעל תורה אמיתי, הכל אצלו אמת לעשות רצון השם, וגם כשלא מדבר השפעתו ניכרת, אנשים שעומדים במחיצתו כבר מרגישים שיש כאן אדם מורם מעם, שהתנהגותו וכל הליכותיו הם לא משהו ששיך לעולם הזה אלא יש עולם הבא ויש תורה ויש דרך התורה.

כתוב כשנפטר אדם, השם שואל את מלאכי השרת מה הבריות אומרות עליו, שאל מו"ז מרן הגר"ג אדלשטיין זצוק"ל מה הפשט? וכי השם לא יודע מה הוא היה, ומה יש לשאול מה הבריות אומרות עליו? אלא הכוונה האם הרגישו עליו וקבלו השפעה ממנו, ואם אומרים שהבריות אומרות עליו כשר היה יר"ש היה מיד מיטתו פורחת באויר, היינו אם הבריות הרגישו והיה משפיע בעצם הנהגתו.

וזה הזכות הגדולה שיש לנפטר, שהשפיע רק מלהיות בסביבתו, וכ"ש מי שזכה לקבל ממנו היה שומע את הנעימות שמקרינ בלימוד מכל סברא, שהיה חי את התורה וקיים בעצמו את כי הם חיינו, וזכה להעמיד אלפי תלמידים שזכו לקבל ממנו אהבת תורה ויר"ש, שזה העיקר מה שאדם לוקח לעולמו. בשעת פטירת האדם לא מלווה אותם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד.

אצל הגאון הגדול ר' ברוך זצוק"ל, היה הרבה תורה והרבה מעשים טובים, וזה מה שמלווה אותו, ובזה עסק כל חייו להרבות תורה ומעשים טובים.

ומה שמוטל עלינו להתעורר, מה השם רוצה מאתנו, בפטירתו של האדם השלם, וכמו שכתוב שכל הבריאה הכל בשביל האדם השלם המקודש בקדושתו יתברך, כמו שכתוב ברמב"ם בהקדמה למשניות, ומה שאנחנו צריכים לקחת אלינו זה ללמוד מהנהגותיו ומדרכיו, ולעשות את רצון השם כמו שהנפטר הגדול היה גורם שיתאהב ש"ש ע"י שהבריות אומרות עליו אשרי אביו שלימודו תורה אשרי רבו שלמדו חכמה, פלוני שלמד תורה ראו כמה נעים דרכיו וכמה מתקנים מעשיו, שכל מעשה שלו מדויק ומחושב, וזה גם גורם שמכבדים את רבותיו שלמד בישיבת פוניבז' שהיה מהמציונים בישיבה, ובזה שנלך בדרכיו זה יהיה גם לעלוי נשמתו. נזכה שימליץ עלינו טוב ויבולע המות לנצח ומחה השם דמעה מעל כל פנים ונאמר אמן.

לע"נ מרן הגאון רבי ירחמיאל גרשון ו לע"נ בנו חביבו הגאון רבי בצלאל בן
בן מרן הגאון רבי צבי זצוק"ל מרן הגאון רבי ירחמיאל גרשון זצוק"ל